

Szanowni Czytelnicy, Drogie Koleżanki i Koledzy

Przed zasłużonym wakacyjnym wypoczynkiem oddajemy w Wasze ręce kolejny, trzeci w tym roku numer „Endokrynologii Polskiej”.

W pracach oryginalnych dominuje tematyka tyreologiczna. Dwie prace pochodzą z ośrodka białostockiego i dotyczą oceny funkcji śródbłonka u chorych z nadczynnością tarczycy w zależności od etiologii tyreotoksykozy. W pracy „Wybrane wskaźniki uszkodzenia śródbłonka wśród pacjentów z subkliniczną i jawną nadczynnością tarczycy” stwierdzono, że u chorych z jawną i subkliniczną nadczynnością tarczycy występują zaburzenia czynności komórek śródbłonka naczyń, które nie zależą od przyczyny, ale od stopnia nasilenia tyreotoksykozy. Obserwowany wzrost stężenia wskaźników uszkodzenia śródbłonka może świadczyć o zwiększonym ryzyku wystąpienia chorób układu sercowo-naczyniowego w tej grupie chorych. W kolejnej pracy Autorzy podjęli próbę odpowiedzi na pytanie, czy w przebiegu nadczynności tarczycy wywołanej jodem dochodzi do aktywacji i zaburzeń czynności śródbłonka oraz czy zmiany w stężeniach wybranych wskaźników funkcji śródbłonka mają związek ze wzrostem miana przeciwciał przeciw-tarczycowych, stężeń hormonów tarczycy i jodurii. W badaniu wykazano, że nadczynność tarczycy wywołana jodem wiąże się ze wzrostem stężenia sVCAM-1 i IL-6, co może świadczyć o zmianach zapalnych i destrukcyjnych w tarczycy. Nie stwierdzono natomiast zwiększonej aktywności prozakrzepowej w tej grupie chorych.

Koledzy z *Collegium Medicum* w Bydgoszczy przedstawili ciekawe wyniki badań oceniających przemiany oksydacyjne w stanie tyreotoksykozy. W pracy „Wskaźniki stresu oksydacyjnego w przebiegu nadczynności tarczycy” wykazali Oni obecność nasilonych przemian oksydacyjnych wywołanych działaniem wysokich stężeń hormonów tarczycy, którym nie towarzyszy odpowiedź systemu antyoksydacyjnego organizmu. Autorzy wskazują, że podwyższone stężenie produktów peroksydacji lipidów w surowicy, zarówno nadtlenków, jak i dialdehydu malonowego oraz 4-hydroksynonenalu może być użytecznym wskaźnikiem stresu oksydacyjnego w przebiegu nadczynności tarczycy.

Autorzy z Gdańska w swojej publikacji zwracają uwagę na dynamiczny rozwój ultrasonografii oraz większą dostępność badań obrazowych, które ułatwiają endokryнологom codzienną pracę, powodując również wzrost częstości wykrywania przypadkowo stwierdzonych zmian w różnych gruczołach wydzielania wewnętrznego. Temat ten przedstawiono na podstawie wyników oceny częstości guzków incydentalnych tarczycy w populacji mieszkańców Trójmiasta.

Z kolei Dr Słonina i wsp. badali możliwość dokładniejszej diagnostyki guzów nadnerczy i poprawy swoistości badania ultrasonograficznego w rozpoznawaniu zmian łagodnych i złośliwych z zastosowaniem środka kontrastowego. Wyniki tych badań sugerują, że wprawdzie badanie dople-

rowskie z użyciem Levovistu poprawia wizualizację naczyń w guzie nowotworowym, nie pozwala jednak na jednoznaczne różnicowanie zmian złośliwych i łagodnych. Zastosowanie ultrasonograficznych środków kontrastujących może przynieść lepsze rezultaty w wybranych przypadkach dużych guzów nadnerczy o średnicy powyżej 3 cm.

W kolejnej pracy oceniono ilość receptorów dla trijodotyroniny w tkankach raka sutka i w tkance sutka niezmięnionej nowotworowo. Jest to ważny problem badawczy, gdyż jak wiadomo, rak sutka jest nowotworem hormonozależnym, w którego powstaniu główną rolę przypisuje się estrogenom.

Dział prac poglądowych rozpoczyna bardzo ciekawy artykuł Prof. M. Pawlikowskiego, w którym, na podstawie badań *ex-vivo-in vitro*, omówiono występowanie podtypów receptorów somatostatynowych w tkankach nowotworowych u ludzi, przy czym rozważania te dotyczą zarówno nowotworów wywodzących się z gruczołów dokrewnych, guzów neuroendokrynnych, jak i wielu nowotworów innego pochodzenia.

W kolejnej pracy poglądowej znajdziecie Państwo kontynuację tematu poruszanego już w poprzednich numerach „Endokrynologii Polskiej”. Autorzy Zonenberg i wsp. analizują ostatnie dane dotyczące następstw awarii w Czarnobylu po 20 latach od tego zdarzenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sytuację epidemiologiczną dotyczącą występowania na terenach skażonych chorob nowotworowych, w tym raka tarczycy.

Na uwagę zasługuje też opis przypadku 37-letniej chorej z późno ujawniającą się cukrzycą typu 1, który jest ciekawy ze względu na rzadkie rozpoznawanie tego rodzaju cukrzycy, szczególnie w grupie szczupłych pacjentów w średnim wieku. Autorzy podkreślają, że obserwowana u chorej oraz członków jej rodziny obecność przeciwciał skierowanych przeciwko antygenom wysp trzustkowych wskazuje na znaczenie zarówno czynników immunologicznych, jak i genetycznych w powstawaniu tej choroby.

W szkoleniu podyplomowym proponujemy pracę na temat osteoporozy u kobiet i u mężczyzn, z uwzględnieniem różnic w patogenezie, diagnostyce i leczeniu. Przygotowali ją znawcy tematu, którzy w precyzyjny, przejrzysty i praktyczny sposób opisali najważniejsze zagadnienia dotyczące tej najpoważniejszej choroby metabolicznej kości.

W ramach szkolenia podyplomowego przekazujemy również Państwu „Polskie zalecenia diagnostyczno-lecznicze w guzach neuroendokrynnych układu pokarmowego (GEP NET)” opracowane przez Radę Ekspertów niedawno powstałej Polskiej Sieci Guzów Neuroendokrynnych.

Kontynuacją tematyki chorób tarczycy i jej powikłań są ciekawe Materiały Konferencyjne z III Konferencji Naukowo-Szkoleniowej pt. „Orbitopatia tarczycowa”, która tradycyjnie odbyła się w Poznaniu.

Na zakończenie życzymy Państwu miłych wakacji, a w wolnych chwilach przyjemnej lektury „Endokrynologii Polskiej”.

Życzę Państwu interesującej lektury
W imieniu Redakcji
Beata Kos-Kudła